

7.1 Jazyk a jazyková komunikace

7.1.3 Německý jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
3	3	3	3

Charakteristika předmětu

A. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk pokrývá část vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP G. Vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. Obsahem předmětu je výuka německého jazyka dle Společného evropského referenčního rámce po úroveň B1. Vyučování probíhá v těsné návaznosti na Český jazyk, Zeměpis, Dějepis.

Žáci si volí předmět Německý jazyk jako Další cizí jazyk. Třídy se dělí obvykle na skupiny, popř. průřezově v celém ročníku. Výuka předmětu probíhá v jazykových učebnách, v počítačových učebnách nebo kmenových třídách. Vyučující používají různé formy a metody: skupinová práce, práce ve dvojicích, řízený rozhovor. Výuka je doplňována dalšími aktivitami, jako je například exkurze, projekt apod. Exkurze se konají podle možností školy a zájmu žáků.

Cílem výuky je osvojení jazykových znalostí a dovedností, získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací a práce s nimi. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti žáků. Cílem je, aby se žáci dokázali dorozumět v běžných životních situacích a uměli hovořit o jednoduchých tématech. Nedílnou součástí cílových znalostí žáků je rovněž dovednost vyjádřit se i písemnou formou. Důležité je i pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Vyučující se věnují nadaným žákům – nabízejí jim možnost účasti na jazykových soutěžích, četby knih v originále a přípravy ke složení mezinárodních jazykových zkoušek.

Výuka jazyka probíhá jako komplexní proces, nácvik jednotlivých dovedností (receptivní, produktivní a interaktivní) se prolíná celým studiem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému plánování a organizování práce tím, že zadává dlouhodobé úkoly (prezentace, tematické celky);
- prezentuje různé způsoby přístupů k učení se jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali efektivně a s ohledem na jejich věk a schopnosti (kartičky, asociace, analogie s jinými jazyky i mateřštinou);
- zadává takové úkoly, v jejichž rámci žáci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z různých zdrojů;
- žáky vede k tomu, aby sami rozpoznali a opravili si chyby a kriticky je zhodnotili

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů tím, že žáci pracují s neznámými texty a jsou vedeni k jejich samostatnému řešení s využitím vlastních zkušeností a dovedností. Texty kriticky zhodnotí a jsou motivováni k jejich interpretaci. Žáci se vyjadřují k

obrázkům, statistikám a grafům a řeší modelové situace z každodenního života (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.) a jsou vedeni k využívání představivosti a intuice;

- zadává práci s odbornou německou terminologií, zejména gramatickou. Žáci při práci s textem volí nejvhodnější variantu řešení a volbu zdůvodní.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozvíjí u žáků dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním metodami výuky cizího jazyka – práce samostatná, skupinová, ve dvojicích; jazykové hry, Rollenspiele, různé prezentace před třídou;
- v rámci konverzačních cvičení podporuje schopnost kultivovaného vyjádření vlastního názoru a postoje a jeho obhájení;
- vede žáky k přesnému vyjadřování a formulování myšlenek, k rozpoznání podstatných informací.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- volí odpovídající témata jako motivaci k uvědomění si významu cizího jazyka pro budoucí profesi i zájmovou oblast (povolání – inzeráty, přijímací pohovor; cestování, realie německy mluvících zemí, studium aj.);
- zadává při práci ve dvojicích a skupinách úkoly rozvíjející schopnosti žáků spolupracovat, společně řešit problémy, dosáhnout stanoveného cíle a přijmout odpovědnost za svoji práci i práci ostatních. Týmová práce vede k vytváření hodnotných mezilidských vztahů. Skupiny a dvojice se obměňují, poskytují tak možnost spolupráce s různými lidmi.

Kompetence občanské

Učitel:

- podněcuje studenty v rámci konverzace nebo písemného projevu k vyjádření postoje ke spolužákům, ke škole, k dění v místě bydliště a ve společnosti;
- vede je k respektování názorů druhého.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- podněcuje žáky k cílené přípravě na další vzdělávání a budoucí profesní zaměření;
- vede žáky k proaktivnímu přístupu, k dosažení cílů, iniciativě a kritickému hodnocení informací.

Kompetence digitální

Učitel:

- vede studenty k samostatnému, smysluplnému a efektivnímu využívání informačních technologií za účelem lepšího osvojení si cizího jazyka;
- směřuje studenty k formálním a etickým zásadám práce s digitálními zařízeními;
- umožňuje žákům tvořit vlastní digitální materiály (např. prezentace) a doplňovat je vhodně fotografiemi a obrázky se zřetelem na autorská práva.

1. ročník

3 hodiny týdně

Očekávané výstupy

Žák:

- identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace
- využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů
- jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů

Učivo

Jazykové prostředky a funkce

Základy výslovnosti
Osobní zájmena, přivlastňovací zájmena v 1. a 4. pádě
Přítomný čas pravidelných a nepravidelných sloves
Vykání a tykání
Pořádek slov ve větě oznamovací a tázací
Kladná a záporná odpověď
Tázací výrazy Wo?, Wie?, Wer?, Was?, Woher?
Předložky *aus* a *in* a předložky se 4. pádem
Základní číslovky
Rody a množné číslo podstatných jmen
Člen určitý a neurčitý
Vazba *es gibt*
Způsobová slovesa
Rozkazovací způsob
Všeobecný podmět *man*
Slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou

Komunikativní funkce jazyka

Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení,
Představování, poděkování
Objednání si v restauraci
Jednoduché vyjádření názoru, preference, rady
Vyhledání informace v textu
Určování času a denní doby

Tematické okruhy

Pozdravy
Rodina a kamarádi
Škola a volný čas
Povolání
Jazyky, země, národnosti
Domácí zvířata
Narozeniny
Jídlo a stravování
Každodenní život
Časové údaje

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
Multikulturní výchova – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

2. ročník

3 hodiny týdně

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení
- srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma
- formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně
- shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace
- vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života

Učivo

Jazykové prostředky a funkce

Přítomný čas nepravidelných sloves
Třetí pád členu určitého a neurčitého
Osobní a přivlastňovací zájmena ve 3. pádě
2. pád jmen vlastních
Předložky se 3. pádem a se 3. a 4. pádem
Řadové číslovky
Slovesa *hängen, legen, liegen, stehen, stellen, setzen*
Minulý čas – préteritum
Minulý čas – perfektum
Pomocná slovesa *haben* a *sein, werden*
Přísluvečná určení času a časové předložky
Spojky *dass* a *weil*
Zvratná slovesa
Stupňování přídavných jmen
Skloňování přídavných jmen
Tázací zájmena *was für ein, welcher, wer*

Komunikativní funkce jazyka a typy textů

Vyjádření vztahů a vlastnictví
Domlouvání setkání, podávání informací v obchodě
Informace o kulturních akcích
Otázky na cestu a popis cesty
Vyhledání dopravního spojení a nákup jízdenky
Diskuse a domluva
Četba a sestavování inzerátů

Tematické okruhy

Koníčky a volný čas
Charakteristika osob
Nakupování
Dny v týdnu, měsíce
Orientace ve městě
Bydlení
Základní realie Rakouska, Německa
Doprava a cestování
Počasí
Oblečení

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
Mediální výchova – Média a mediální produkce

3. ročník

3 hodiny

Očekávané výstupy

Žák:

- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy
- odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu
- logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známe téma
- s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků

Učivo

Jazykové prostředky a funkce

Souřadná souvětí
Spojky souřadící *und, aber, oder, sondern, dann, deshalb, darum*
Spojky podřadící *wenn, als, obwohl*
Stupňování přídavných jmen 3. stupeň
Infinitiv s *zu* a bez *zu*
Vedlejší věty účelové *um/zu*
Préteritum slabých a silných sloves
Vedlejší věty vztažné a podmínkové
Konjunktiv II + opisný tvar s *würde*
Budoucí čas
Trpný rod

Komunikativní funkce jazyka

Vedení rozhovoru u lékaře
Interpretace sportovních výsledků
Rozhovory o oblíbeném filmu, hudbě, knize
Rozpoznání fake news
Psaní životopisu
Příprava na pracovní pohovor

Tematické okruhy

Zdraví a nemoci, lidské tělo
Sport, zdravý životní styl
Kultura
Média
Vzdělávací systém v Německu, Rakousku, Švýcarsku
Povolání
Švýcarsko

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

4. ročník

3 hodiny

Očekávané výstupy

Žák:

- rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známe téma
- využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma
- sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek
- zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známe téma v předvídatelných každodenních situacích

Učivo

Jazykové prostředky a funkce

Genitiv
Předložky s 2. pádem
Slabé skloňování podstatných jmen
Zájmenná příslovce
Nepřímé otázky
Plusquamperfekt
Časové věty
Vespolné zájmeno
Postavení příslovečných určení
Složená podstatná jména
Skloňování přídavných jmen bez členu
Příčestí přítomné a minulé
Perfektum modálních sloves

Komunikativní funkce jazyka

Vyprávění o vlastním regionu
Vyjádření politického názoru
Vyjádření názoru na životní prostředí
Popis vybraných svátků a festivalů
Vyplnění reklamačního formuláře
Volání asistenční služby

Tematické okruhy

Česká republika
EU
Životní prostředí
Zvyky a tradice v německy mluvících zemích
Řešení problému (nehody, úrazy, reklamace)
Budoucnost a vize

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Vzdělávání v Evropě a ve světě
Enviromentální výchova – Člověk a životní prostředí